

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Sectia III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. MÁJUS 29.
VIII. évfolyam, 141. szám.

Hétfő

A küszöbön álló angol-orosz megegyezés után

London újabb nemzetközi értekezletet

szeretne összehívni Németország bevonásával

Anglia felmiliárdos hadseregberuházási hírt nyújtott a Szovjetnek — Molotov távozásának híreről ír a világsajtó — Japán tiltakozik a Moszkvával való megegyezés ellen

Még mindig rendkívül éles a lengyel-német viszony, bár Berlin a békés elintéződés lehetőségét hangoztatja

A nemzetközi politikában csend van. A pünkösdi ünnepekre a legtöbb politikus és államférfi szabadságra távozott. Áll ez elsősorban az angol vezető férfiakra, akik a helyzetet nyugodtabbnak ítélve meg, valamennyien a vidékre utaztak. A sajtót a nemzetközi problémák foglalkoztatják. Az elmúlt nap legérdekesebb eseménye az a jelentés, amely a francia-török tárgyalások befejezését közli. Amennyiben ez megfelel a valóságnak, úgy a keleti helyzet lényegesen tisztázódni fog. Mindenestre számolni kell azonban a szíriai arabok további ellenállásával is. A lengyel-német viszony feszültségét enyhíteni nem tudta még az olasz részről sejtetett közbelépés sem. A lengyel és a német sajtó továbbra is éles harcot folytat. A brit-orosz megegyezés körül szállongó hírek egyik legérdekesebbje az, amely Molotov közeli távozását jelenti be. A Távolkeleten Japán újabb erős és döntőjellegű ütközetre készül. Részletes jelentéseink a következők:

LÉTREJÖTT A FRANCIA-TÖRÖK MEGEGYEZÉS?

(KAIRÓ.) Az egyiptomi sajtó közli, hogy Franciaország és Törökország között az alexandrettei szandzsák és a szíriai kérdésben teljes megegyezés jött létre. A megállapodást az érdekelt felek megbízottai a jövő hét folyamán fogják aláírni, egyidejűleg Ankarában és Párisban is. A Reuter iroda a kairói lapok jelentéseivel szemben óvatosságra int, mert tudomása szerint a megbeszéléseknek még tegnap estig alig volt megfelelő eredményre kilátásuk.

A BRIT-OROSZ EGYEZMÉNY

(LONDON.) A Times hosszú cikket írt a brit-orosz egyezmény jelenlegi állásáról. Megjegyzi, hogy azok után, hogy Páris és London nemcsak közledek, hanem csatlakoztak is a Szovjet álláspontához és elgondoláshoz, a megegyezésnek akadályai már nincs. A lap hangsúlyozza, hogy ennek a szövetségnek éle nem irányul a totális államok ellen, bárhogyan is igyekezzenek Berlin és Róma ezt ilyen értelműleg fel tüntetni. A megállapodás, ha létrejön, kizárólag a béke és a biztonság megerősítője lesz. A párisi lapok is hosszú cikkekben méltatják Chamberlain és Bonnet fáradozásait. Közben nem hiányoznak a szenzációs hírek sem. Így például a Le Figaro azt írja, hogy Sztalin legközelebb átalakítaná kormányát. Távoznék a külügyi népbiztosság

elől Molotov és nem tartaná meg a szovjettanács elnöki tisztét sem. Külügyi népbiztosság és a szovjettanács elnöke minden valószínűség szerint Sztalin egyik legelső munkatársa: Mihojan lenne. Milyen minden valószínűség szerint ukrán eredetű és ez azt igazolná, hogy Sztalin igyekszik minél több ukrán politikust vezetészerephez juttatni.

A brit-orosz tárgyalásokkal a német és az olasz sajtó is állandóan foglalkozik. A Giornale d'Italia azt írja, hogy a demokráciák és a kommunista

állam szövetsége a legtermészetesebb és mint ilyen, csak a kényszer szülte lehet. A német lapok ugyan-ezen a véleményen vannak. Figyelemre méltó, hogy Göbbels propagandaügyi miniszter a Völkischer Beobachter hasábjain állandóan éles hangon ír erről a tárgyról. Legutóbbi cikkében összehasonlításokat tesz a demokráciák és a totális államok sikerei között és megállapítja, hogy a fasiszta-nemzeti szocialista rendszer egyre több eredményt könyvelhet el.

Anglia kölcsönt ad a Szovjetnek

(RÓMA.) (Rador.) A Giornale d'Italia berlini levelezőjének közlése szerint az angol fővárosban elterjedt az a hír, hogy Nagybritánia titokban 500 millió fontsterlinges kölcsönt nyújtott a Szovjetnek. Ezt a kölcsönt hadsereg beruházási célokra használják fel. A híradás még határozott megerősítést igényel.

MOLOTOV KIHALLGATÁSAI (MOSZKVA.) (Rador.) Molotov kül-

ügyi népbiztos szombaton kihallgatáson fogadta William Seeds angol nagy követet és Jean Payart francia ügyvivőt, akik átnyújtották neki a francia-angol tervezetet a támadók elleni együttműködésre vonatkozóan. A találkozó nem a külügyi népbiztossági hivatalban, hanem a népbiztosok tanácsának kremli palotájában folyt le és az ötnegyed órát tartott. Ezt a tény úgy tekintik, hogy Molotov nem mint

Egyheti tanácskozás után befejeződtek a Balkán-szövetség gazdasági bizottságának nagyonfontosságú megbeszélései

(BUCURESTI.) (Rador.) Öfelsége II. Károly király aláírta az új elemi iskolai oktatás megszervezéséről szóló törvényjavaslatot, amely a tanítóképzést, az iskolai rendszert, a tanítók kiválogatását a növendékek kollektívebb szellemű nevelését, általában pedig minél fejlettebb rendszerű iskolai oktatást kívánna minden téren, teljes mértékben megvalósítani.

ROMÁN-PALESZTINAI GAZDASÁGI TÁRGYALÁSOK

(BUCURESTI.) (Rador.) Holnap reggel Konstancába érkezik a Transilvania nevű motoros hajó, amely egy palesztinai gazdasági bizottságot hoz magával. A bizottság Bukarestbe jön, hogy az 1940. évre szóló új román-palesztinai egyezmény megkötéséről tárgyaljon.

A LÉGVÉDELLEM ELLENŐRZÉSÉRE

(BUCURESTI.) (Rador.) A nemzeti védelmi miniszter bizottságot nevez ki a légvédelmi törvény 17. szakasza alapján a légvédelem minél hatékonyabb megszervezésére. Stancu Alexandru ezredes elnökletével.

ZUGUGYVEDESKEDÉS

(BUCURESTI.) (Rador.) Az Üfens ügyvédi kamara arról értesült, hogy a fővárosban tiltott ügyvédi munkát végeznek ugynevezett „kijárók”. Az ügyből kifolyólag őrizetbe vették egy Boros Petru nevű kijárót, egy Winter nevű ügyvédet és másokat.

A BALKÁN-SZÖVETSÉG GAZDASÁGI TANÁCSKOZÁSAI

(BUCURESTI.) (Rador.) Szombaton délnél 12 órakor ünnepélyesen bezárt a Balkán-szövetség gazdasági tanácsának 7-ik ülészaka. Tabacovici elnök, mint a román bizottság vezetője, megköszönte az értekezlet résztvevőinek lelkes és értékes munkáját, melynek a jövő kialakulása szempontjából nagy jelentőséget kell tulajdonítani.

Hassan Saka, a török küldöttség elnöke megköszönte a megjelent görög, török és jugoszláv küldöttségek nevében a szívélyes fogadtatást és vendéglátást, majd felolvasta a tárgyalásokról felvett rövid jegyzőkönyvet, utána Tabacovici elnök berekesztette a nagyonfontosságú értekezletet.

külügyi népbiztos fogadta a két diplomatát, hanem, miután a népbiztosok elnőke.

JAPAN TILTAKOZIK

(LONDON.) Illetékes körökben úgy tudják, hogy a londoni japán nagykövetség kormányának utasításának megfelelően tiltakozást jelentett be az angol kormányról a francia-angol-orosz egyezmény megkötése ellen. A tiltakozás szerint ez a katonai megegyezés a Szovjetre nézve előnyös, Japánra nézve pedig hátrányos helyzetet jelentene és ezt Tokió nem tekintheti maga iránti barátságos lépésnek. Ilyen egyezmény ugyanis lehetővé tenné, hogy a Szovjet — még abban az esetben is, ha az együttműködés kifejezetten csak Európára szólna — európai hátseregének egy részét felszabadulnak tekintve Távolkeletre vesse, ami az ottani helyzetben jelentős változásokat idézhetne elő. Ezt Japán barátságosnak minősíti. London idevonatkozó választát még nem adta meg Tokiónak.

CHAMBERLAIN ÚJABB BÉKETERVE

(LONDON.) Bevezetett szerint az angol-francia-orosz egyezmény létrejövetelét után Chamberlain meg akarja kísérelni a közlekedés Németország felé, hogy ezzel bizonyítsa be, miszerint nem kíván beavatkozni a politikai helyzetbe. Az angol miniszterelnök állítólag egy nemzetközi nagy békeértekezlet összehívását tervezzi, amelyben feltétlenül számítani szeretne Németország részvételére.

A GENFI TÁRGYALÁSOK

(GENF.) A Népszövetség Tanácsa vita nélkül elfogadta a kínai érdekekben eddig tett javaslatokat és elhatározta, hogy közbenjár a nyílt városok bombázásának megszüntetésére érdekében és felszólítja a tagállamokat, hogy részesítsék Kínát megfelelő pénzügyi és erkölcsi segélyben. Ami az Ázsia szigetek megerősítésének kérdését illeti, azt hiszik, hogy a Szovjet nem fogja kívánni a kérdés tárgyalásának elhalasztását és így remény van arra, hogy a problémát ajánlásos alapon megoldják.

A LENGYEL-NÉMET HELYZET

(BERLIN.) A német sajtó hosszú cikkekben elismerteti a legutóbbi lajzlott összehívásokat és indítványokat és megjegyzi, hogy a lengyel kormány mindezeket szó nélkül elfűti, amiből arra lehet következtetni, mintha Varsó végleg ki akarná élezni a helyzetet. Ezzel szemben a lengyel lapok azt írják, hogy Németország sajtója mindent elkövet oly irányban, hogy a danzigi kérdést kiélezzék. És ezért nem riad vissza attól sem, hogy a valóságnak meg nem felelő összehívásokról adjon le közleményeket. Ugyanakkor Berlinben jelelik, hogy a német kormány betiltotta a lengyel sajtókat, akiknek a Morvaországban való árusítását.

A DANZIG KÖRÜLI ESEMÉNYEK

(VARSÓ.) (Rador.) Burkhart, a danzigi népszövetségi biztosság Varsóba érkezett. A főbiztos állítólag tájékozódni akar a lengyel-német incidentek és ellentétek ügyéről és megkísérelni valamilyen alakban a kibontakozás módjait megbeszélést. Ugyanakkor Berlinből jelentik, hogy

a DNB német távirati iroda a Temps című párizsi lap egyik vezércikkére válaszulva leszögezi, hogy a danzigi kérdést egy kis jóakarattal tulajdonképpen meg lehetne oldani. Németország idevonatkozó ajánlatait megtette és a Litvániával kötött megegyezés során és a memeli szabad kikötő ügyének rendezésével már példát is mutatott arra, hogy adott esetben milyen messze menő figyelemben tud részesíteni nem zeteket és igényeket. Danzig esetében is áll ez és tulajdonképpen Lengyelországon volna a sor, hogy a felkínált megoldásról ténylegesen tárgyaljon is.

A Patt ügynökség varsói híradás szerint a Deutsche Wegweiser, a lengyelországi német szövetség lapja hangsúlyozza, miszerint a lengyelországi németeknek lojalitásuk kell mutatkoznia az állammal szemben, de meg kell őriznie a német fajhoz való hűségét is. A Patt iroda erről hírt adva megjegyzi, hogy a német ifjúság egy részének Lengyelországban nem egészen ez az álláspontja és a danzigi kérdés mutatja, hogy a nemzeti szocialista érzületük Danzigot kizárólag német tulajdonnak tekintik és visszakövetelik, ha sonlóképpen lengyel területen át autótutat is igényelnek, ugyanugy, mint a birodalmi németek. Pedig nem lehet vitásá tenni Lengyelországnak azt a jogát, hogy szabad kijárása legyen a tengerhez. Utal a Patt iroda arra, hogy német részről állandóan lengyel igazgatókról és fenyegetésekről irnak, pedig ez nem áll és mint a lengyelországi németek egy részének loyális magatartása bizonyítja

a német faji érzést nem kell mindig egymék venni a német szocializmussal.

Danzig szabad város jellege az ott élő németek számára tökéletes és szabad fejlődést biztosít és a Harmadik Birodalomnak nem is volna feltétlen szüksége erre a városra, inkább presztizs okokból követeli vissza.

Ebbe azonban Lengyelország nem mehet bele.

FRANCIA MINISZTERTANÁCS
(PÁRIS.) Daladier elnöklése alatt minisztertanács volt, amelyen Bonnet ismertetette a külpolitikai helyzetet, valamint a brit-francia-orsz. tárgyalások jelenlegi állását. A tanácskozás után Sarraut belügyminiszter nyilatkozatot olvasott fel, amely szerint a kormány teljesen egyetért Bonnet külpolitikai irányításával.

A LENGYEL NEMZETVEDELMI FEJLESZTÉSÉRT

(VARSÓ.) (Rador.) Smigly Ridz marsall, a volt francia frontharcos szövetség küldöttségét fogadta. A szövetség tagjai, akik Lengyelországban laknak 10 ezer zlotyt adtak át a marsallnak a szövetség nevében a lengyel nemzetvédelem fejlesztésének céljaira.

A MAI RÓMAI ÜNNEPSÉGEK
(RÓMA.) Az itáliai fasiszta női szervezetek ma tartják meg ünnepélyes felvonulásukat a Via del Impero a Duce és a kormány tagjai előtt. Az ország minden részéből 70 ezer nő érkezett az olasz fővárosba. Az ünnepséget az összes olasz leadók is közvetíteni fogják. Ugyancsak Rómából jelentik, hogy Mussolini sorba látogatta az önellátási vállalatokat és a legnagyobb meglepetéssel fejezte ki az ott elért eredmények felett.

MILCH TÁBORNOK A DUCE ELŐTT

(RÓMA.) Milch tábornok német légi vezérkari főnök tegnap kihallgatáson jelent meg Mussolini előtt, aki hosszabb tárgyalást folytatott le vele. Milch tábornok beszámolt itáliai tapasztalatairól és bemutatta a Duce-nak a kísérletében szintén Olaszországban tartózkodó német katonai delegáció tagjait is.

LESZERELTÉK A HOLLANDIAI MOZGÓSÍTOTTAK EGYRÉSÉT
(AMSZTERDAM.) A Hollandiában mozgósítottak egy részét leszerelték. Minthogy a nemzetközi feszültség enyhültebbnek látszik. A különféle műszaki és különleges csapatoknál beosztott behívott tartalékosokat azonban még egyelőre bent tartják. Hír szerint a leszerelést május 28-ika után nagyobb ütemben fogják folytatni

DÖNTŐ ÜTKÖZETRE KÉSZÜL JAPÁN

(SANGHAI.) A News Central Agency közli, hogy Hunan tartományban a legközelebbi napokban nagy ütközet várható. Erre vallanak azok az intézkedések, amelyeket a japán hadvezetőség Kínának ezen a részén fogatatosít. Ez az ütközet állítólag döntő jellegű lesz és annak sikere érdekében Terrauchi tábornok, az egyesített japán hadak fővezére mindent elkövet. Ugyancsak Sanghaiból jelentik, hogy a sárgatengeri francia flotta parancsnoka tiltakozott a japán hatóságok miatt, hogy az egyik japán hadihajó az egyik francia hajót feltartóztatta és átkutatta. Japán, mint ismeretes, már napokkal ezelőtt közölte a brit, francia és amerikai kormányokkal, hogy a

A csuzimai ütközet évfordulója

(TOKIÓ.) A japán fővárosban tegnap rendezték meg a csuzimai ütközet 34-ik évfordulójának ünnepségeit. Ebből az alkalomból a fővárosban nagy szabású katonai parádét rendeztek, amelyen résztvett a mikádó képviselőiben Csicsibu herceg, a császár öccse. Hiranuma miniszterelnök és a kormány minden tagja. Megjelentek az ünnepségen az antikommintern szerződést aláíró államok nagykövetei és követei is.

HAZAÉRKEZTÉK A NÉMET LEGIONISTÁK

(HAMBURG.) A Vigoban behajózott 8000 német legionista báró Richthoffen alezredes vezérlete alatt hazaérkeztek. Göring marsall a kormány nevében ünnepélyesen fogadta őket. A hamburgi lakosság lelkes ünnepségekben részesítette a Spanyolországban harcolt önkénteseket.

FOKOZOTT MÉRTEKBE FOLYIK A SPANYOLORSZÁGI ÖNKÉNTESK HAZASZÁLLÍTÁSA

(CADIZ.) (Rador.) A nemzeti Spanyolországban harcolt olasz önkéntesek hazaszállítása teljes ütemben folyik. Cadiz körül 22 ezer ember áll készen a hazaszállításra. Az anyaországba visszatérő olaszokat elkíséri egy spanyol zászlóalj is, amely a június 4-iki római díszfelvonulás alkalmával szintén közre fog működni.

VÁLTOZÁS A TÖRÖK KORMÁNYBAN

(ANKARA.) A török kormány két tagja lemondott. Emiatt valószínűleg az egész kormányt át fogják szervezni. Lehet, hogy Saracioglu külügyminiszter kerül a betegeskedő miniszterelnök helyébe.

PETAINE MARSALL NYILATKOZATA

(BAYONNE.) A francia frontharcos

jövőben a személyszállító gőzösöket fokozott ellenőrzés alá veszi, mert meg akarja akadályozni, hogy Csang-Kai-Seket hadianyaggal segélyezzék.

NINCS SZÓ ANGOL KÖZVETÍTÉSÉRŐL

(CSUNKING.) (Rador.) A hatóságok határozottan megcáfolják azokat az egyes japán részről terjesztett híreket, hogy Sir Archibald Kerrar kínai angol nagykövet Csang-Kai-Sek masallnak jegyzéket nyújtott volna át, amely szerint a külföldi hatalmak, Angliával az élükön, a népszövetségi elvek alapján hajlandók lennének közvetíteni a japán-kínai viszály ügyében. Angol részről kifejezetten hangsúlyozzák, hogy Anglia nem gondol ilyen természetű közvetítésre, mert jelenleg más irányban van elfoglalva.

együttel tegnap Bayonnában nagygyűlést tartott. Felszólalt ezen Petain marsall, a jelenlegi burgozi francia nagykövet, aki kijelentette, hogy minden egyezkedéssel azon van, hogy a jövőszonyt Spanyolország és Franciaország között helyreállítsa és az ellentéteket a két állam között megszüntesse.

KÉMEKET TARTÓZTATTAK LE SVÁJCBAN

(BERN.) (Rador.) Az ügyészség elrendelte a dűgendorfi polgári repülőtér rádiótávírásiának letartóztatását, akik kémkedéssel gyanúsítanak. Később letartóztatták bűnrészesség vádjával a rádiótávírási feleségét is.

MAGYAR UJSÁGÍRÓK JUGOSZLÁVIÁBAN

(BELGRÁD.) A jugoszláv idegenforgalmi hivatal meghívására 15 magyar ujságíró utazott Jugoszláviába, akik meg fogják látogatni a délszláv állam nagyobb városait, valamint az immár világhíres dalmát fürdőket. Az ujságírókat Belgrádban ünnepélyesen fogadták.

A KÖSZEGI LETARTÓZTATÁSOK

(BUDAPEST.) (Rador.) Az Uj Nemzedék c. lap híradása szerint a rendőrség pénteken és szombaton Közegen 13 fiatalembert tartóztatott le, akiket hazaárulással vádolnak. A letartóztatottakat a győri fogházban helyezték el. Közelebbi részletek hiányoznak.

GRÓF ESZTERHAZY JÁNOS ELŐADÁSA

(BUDAPEST.) A szlovákiai magyar párt elnöke: gróf Eszterházy János június 5-én délután a magyar rádióban előadást fog tartani a szlovákiai magyar kulturális ügyében és ismerteti azoknak jelentőségét.

Testedzés

Elmarad az Universitatea-Sodronyipar ligabajnoki mérkőzés, Bukarestből jelentik: A Sodronyipar kérésére a labdarúgó szövetség későbbi időpontra halasztotta a pünkösdi vasárnapra kitűzött Universitatea-Sodronyipar ligabajnoki mérkőzést. Így a vasárnapra kitűzött mérkőzés nem kerül lejátszásra.

A Davis Cup mérkőzéseken újabb eredmények a következők voltak: Londonban az Anglia és Franciaország közötti mérkőzésen az angolok 3:1 arányban vezetnek és így máris győzteseknek tekinthetők. Milánóban Olaszország-Jugoszlávia mérkőzésen a jugoszlávok 2:1-re vezetnek, amennyiben a Puncses-Mitits-pár a második napon legyőzte a Tarroni-Cucelli-párt.

A magyar nemzeti bajnokság szombati fordulójának eredményei: Hungaria-Szeged 5:1 (1:0). A Szeged megérdemelt süllyes vereséget szenvedett 8000 néző előtt Cseh 3 gólt lőtt. A szegediek egyik góljukat 11-esből érték el. Fecseváros szürketaxi 6:1 (4:1). Fölényes győzelem. Újpest-Budafok 9:0 (2:0). Az Újpest ismét hengerelt. Kispest-Nemzeti 6:1 (4:1). A Nemzeti súlyos veresége nagy feltűnést keltett. Bocskai-Szolnok 3:1 (1:0). A nap szenzációja. A Ferenccvárosi verő Szolnoknak a bajnoki lista végén tanyázó Bocskaitól elszenvedett veresége általános meglepetést keltett. Phobus-Elektromos 2:1 (1:1). Nehéz győzelem.

Elhozták a veszedelmes szökevényt

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Veszedelmes szökevényt és bírósági letartóztatási paránccsal körözött, jógerőre emelkedett elítelt fiatalembert tartóztatott le tegnap a hatodik kerületi rendőrség. Felecan Vasile Mánastur-ut 119 szám alatt lakó lakos személyében. Felecan Vasile ellen a kolozsvári ügyészség letartóztatási parancsot adott ki, mennyiben a kolozsvári törvényszék 1 hónapi fogházra és 12 ezer lej pénzbírságra ítélte súlyos testisértés miatt, amelyet felső fokozat is megerősített. Felecan letartóztatása után azonban a Központi rendőrségen megállapították, hogy brai lai grancsár-ezredétől hónapokkal ezelőtt megszökött és most körözték. Bűntetésének kitöltése után tehát most átadják a katonai hatóságoknak.

— Anyák napja Kolozsváron. Ma, vasárnap, május 28-án délelőtt 11 órai kezdettel tartják meg az Anyam, Iancu uccai Szent Terezia iskolában ünnepélyes keretek között a kolozsmegyei anyák napját és a több mint 8 gyermekes családanyák megjutalmazását. A szép ünnepségen a hatóságok vezetői mind képviselve lesznek.

— Szabómunkások szakmai gyűlése. A szabómunkások szakmai szervezete május 30-án este az Építőmunkás Otthonban fontos szakmai kérdésekben gyűlést tart. Minden érdekelt pontos és feltétlen megjelenését kéri.

— Dagad az elfogott betörők hün-lajstroma. Elsőnek jelentette a „Jó-estét!”, hogy a kolozsvári rendőrség amerikai gyorsasággal leplezte le a két városunkban történt nagyobb betörések lopásának tetteseit Salamon Ferenc, Kiss Ferenc, Fülöp Endre és Fülöp Lajos notórius betörők személyében. A vakmerő és veszedelmes gonosztevők kihallgatása még mindig nem ért véget, mert amint már megirtuk, rengeteg lopást ismeretek be eddigi kihallgatásuk során és többszáz ezer lej értékű bűnjelkeket foglalt le a bűnügyi osztály az orgazdnál, akiknél a betörők az ellopott zsákmányt eladták. Az orgazdnák között szerepel Kovács István lupjai jómódu cipész is, akinél mintegy 40.000 lej értékű lopott bört és talpat találtak, amit Salamonéktól vásárolt. Minthogy — a rendőrségi sajtóiroda közlése szerint — Kovács István lupjai cipész esete nem az első és a bűnügyi osztály többször megalapította, hogy lopott árut vásárolt betörőktől, ma este kihallgatása befejezése után Kovácsot is őrizetbe vették és valószínűleg a betörőkkel együtt szintén átadják az ügyészségnek.

Márton Áron, Erdély püspökének székelvöldi bérmautja

A pápai nunciust látogatást tesz a Székelyföldi katolikus egyházközsegeinél

(MIERCUREA CIUCULUI-CSIKSZE REDA.) Az egész Székelyföld magyar katolikus lakossága nagy szeretettel várja és fogadja Márton Áront, Erdély püspökét, aki most osztja ki először székely hivi körében a bérmautás szentségét. A hivatalos program szerint Márton Áron püspök, akit dr. Boga Alajos, az Erdélyi Egyházmegyei Tanács előadója és Nagy Jenő püspöki titkár kísért el bérmautjára, a következő sorrendben osztja ki a bérmautás szentségét székelyföldi hivi között:

Május 30 és 31-én, kedden és szerdán Ditróban. Június 1-én és 2-án Gyergyóremetén, június 3-án Ditró-Hodoson, június 4-én Gyergyó-Békásban, június 5-én Gyergyó-Békásban, június 6-án Borszáken, június 7-én Békaborbán, június 8-án Maroshévízen, június 9-én és 10-én pedig Gödemesterháza fejezi be fárasztó bérmautját Márton Áron püspök.

Június 18-án Marosvásárhelyen erősíti meg hitvallásos érzületükben a római katolikus hívőket Erdély főpásztora.

Különösen mély lelki élmény lesz a

ditrói bérmautás, Ditró 9000 lakosu kivétel nélkül római katolikus, akiket dr. Lőrincz József, a község általánosan szeretett és tisztelt plebánosa készítet elő a bérmautás szentségére. A ditrói hatalmas katolikus templom, amelyet „Székely katedrálisnak” neveznek, egyike a legszebb és legnagyobb befogadóképességű székelyföldi templomoknak. Ebben a mély áhitatra indító templomban erősíti meg Márton Áron püspök hiviit lelkükben, vallásos érzületükben a bérmautás szentségével.

Nagy szeretettel várják a székelyföldi katolikusok dr. Cassulo András érsek, bukaresti pápai nunciust látogatását is. A római Szentszék bukaresti képviselője Márton Áron kíséretében látogatja meg a székelyföldi egyházközsegeket, tanulmányozni fogja a helyi viszonyokat és értékes gyakorlati tanácsokkal fogja támogatni népvelő munkájukban az egyházközsegek vezetőit.

A pápa képviselőjének és Erdély püspökének székelyföldi látogatása ma radandó emlékü és sikerü lesz a székelyföldi katolikus közélet javára.

Apróhirdetések

APRÓHIRDETÉSI ÁRAINK a vasárnap reggel megjelenő lapunkban szavatolt 2 lej, vastagabb betűkkel 4 lej, legkisebb hirdetés 20 lej. Jelígel és cím nélküli hirdetések kezelési díja 10 lej.

ADÁS-VÉTEL

GYERMEKE EGÉSZSÉGÉT VÉDJE. Ne vegyen használt kocsit. Azért a pénzért újat kap a kiskorúak fogházában, Strada Fabrica de Zahăr 47. Nagy választék, legújabb modellek. (7896)

KIFÖZDEI főzőkemencét keresek megvételre. Str. Eminescu 2-a. (7975)

MODERN gyermekkosci kifogástalan állapotban eladó. Str. Grigorescu 40. Szabóknál délelőtt. (8020)

ELADÓ 500 négyzetméter ház hely a Mănăstir-uton az új fapiacca szemben. Értekezni: Cal. Mănăstir 175. (T 2254)

ELADÓK félholdas és nagyobb kertek és szántók, vagy 30 hold egészben, épületekkel Cluj határában. Dr. Odestianu ügyvéd, Cluj, Str. Regina Maria 48. (8048)

ELADÓ 140 holdas birtok épületekkel, Marosujvár és Dicső között. Dr. Odestianu ügyvéd Cluj, Str. Regina Maria 48. (8049)

ÁLLAST KERES

AUTÓVEZETŐ megbízható, helyben, esetleg vidéken állást keres. Részletes ajánlatokat „Junius” jelígre kiadókba kérek. (7966)

ÁLLAST KAPHAT

NEMET fraulein kerestetik junius 1-re. Cim: Dr. George Miclea Cluj, Piața Cuza Vodă 15. (8043)

KERESÜNK ügyes kufortfiút elsejére. „Corvinus” géposztály, Cal. Regele Ferdinand 62. (8047)

Szapasztalt szakácsot keresünk a nyári üdülőttelep számára kettő és fél hónapra

Az ajánlatokat a kolozsvári Munkakamara-hoz kell küldeni 1939. június 1-én d. u. 5 óráig bezárólag.

KÜLÖNFÉLÉK

FRANCIA, román fordítást, levelezést és a legújabb módszerekkel (Berlitz, Duden, Schidloff) magánórát, beszélgetést és vizsgára való előkészítést vállal pedagógiai gyakorlattal rendelkező diplomás tanár. Cim a kiadókban. (T1775)

KÖNYVELESI TANFOLYAM Falk Dezsőnél. Calea Regele Ferdinand No. 34. (8459)

NEMET nyelvet biztos sikerrel, akadémiái és egyetemi anyagot is tanít Székely, u. Str. Iuliu Maniu 4., II. emelet, ajtó 3. (8454)

KIADÓ LAKÁS

PEKSÉG három kemencével bevezetett kis kenyérsütővel kiadó. Cim a kiadókban. (7977)

LAKÁST KERES

SZOLID leány lakótársnőnek ajánlkozok. Str. Drăgălina 29, Auszburgnál. (8042)

Munkakamara Cluj.

4363—1939. sz.

HIRDETMEY

A cluji Munkakamara az állambizományi törvény értelmében a Somesul-Cald-i nyári üdülőttelep élelmiszerekkel való ellátása céljából önkéntes árajánlatra hívja fel az érdekelteket a következő cikkek szállítására:

3780 kg. félféher kenyér, 2835 kg. tej, 750 kg. különféle hús, 190 kg. lépes méz, zöldségfélék.

Nyilvános árlejtés 1939. június 1-én délután 5 órakor lesz a Munkakamara irodájában, Str. Saguna 14. szám.

Az árlejtési feltételek megtekinthetőek minden munkanapon délelőtt 11—13 órák között.

Cluj, 1939. május 24.

Kolozsvári Munkakamara.

Dr. Moldovan Hariton elnök.

Hossu titkár.

— Még mindig forgalmi zavarokat okoz az árvíz. Bukarestből jelentik: A legutóbbi napok árvizeket okozó esőzések miatt Oravica és Berzova, illetve Karánsebes és Resica között súlyos zavarokat okozott és itt a forgalmat csak átszállással lehet lebonyolítani.

Jugoszláv lapvélemény a romániai választásokról

(BELGRÁD.) Tegnap a jugoszláv fővárosban megalakult a jugoszláv-román kereskedelmi kamara, amelynek elnöke Damjanovics, az ismert nevű nagyiparos lett, tiszteletbeli elnöke pedig Cadere belgrádi román nagykövet. Az új intézmény a két ország gazdasági kapcsolatainak fokozását kívánja minden vonalon elősegíteni.

Ugyancsak Belgrádból jelentik, hogy a közeli romániai választásokkal kapcsolatosan a „Pravda” nagyobb cikket ír és megemlékezik arról, hogy a mult likvidálása mellett Romániában a testületi rendszer törvényhozási kialakítása végleges formában megindult. A Nemzeti Újjászülés Frontja

igazi nemzeti párt lett és a belpolitikai életnek jellemző egyik legfontosabb tényezője. Külpolitikai vonatkozásban a jugoszláv lap szerint Románia helyzete a német, francia és angol kereskedelmi szerződések megkötése után igen kedvezően alakult ki és e nagyhatalmak közreműködése Románia gazdasági fejlődésének további útjait szolgálja. A „Pravda” megemlékezik Gafencu külügyminiszter legutóbbi, az európai fővárosokban tett látogatásairól és annak jelentőségéről és megalapítja, hogy a jelenlegi román kormány kedvező körülmények között indul neki a választásoknak, ahol sikere teljes mértékben biztosítottak látszik.

Lehet nőülni!

Leszállította a házassági illetéket a város vezetősége

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Kolozsvár népesedési statisztikájában évek óta elszomorító képet mutatnak a házasságkötések adatai. Ennek egyedüli oka, hogy a város vezetősége

három évvel ezelőtt illetéket vetett ki a házasságkötésekre.

A fiatal pároknak nemcsak a borsos összegekbe kerülő okmányokat kellett beszerezniük a házasságkötéshez, hanem külön városi illetéket is kellett fizetniük, hogy elrebezhessék az anyakönyvvezető előtt a boldogító „igen”-t.

Az indokolatlanul látszó városi illeték ellen már

sok felszólalás hangzott el és úgy látszik, ez késztette most a város vezetőségét arra, hogy a házasságkötési illetéket leszállítsa.

Bár az illetékcsoökkentés nem oly mérvű, hogy számítani lehetne nyomában a házasságkötések számának gyors emelkedésére, mégis tisztelettel kell tudomásul venni a város elhatározását.

Reméljük lehet ugyanis, hogy a külföldi országok példáján okulva, a város vezetősége nemcsak hogy végleg elejtette a különös adómetét, hanem ehelyett

igyekezik fog a házasságkötéseket előmozdítani.

Az új házasságkötési illetéket a város vezetősége az évi jövedelem arányában fokozatosan állapította meg.

18 ezer lejig terjedő jövedelemnél a házasságkötés illetékmentes.

24 ezer lejig 100 lej, 36 ezer lejig 200, 60 ezer lejig 500 lej, 120 ezer lejig ezer lej.

A fenti illetékek a hétköznapiakon kötött házasságokra érvényesek.

Ünnepnapokon pedig az illeték 50 százalékkal magasabb.

A befolyó illetékek felét a város vezetősége a köztisztviselők egyesületének alapja javára fordítja.

Devizacsallást követelt-e el Kovács István mérnök, mert a külföldi orvosi műszerek ellenértékét előzetesen letétbe helyezte a francia kereskedelmi konzulatusnál?

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Érdekes, bonyolult és meglepő fordulatokban gazdag ügyet tárgyalt a kolozsvári törvényszék dr. Triff-Huzum tanácsa. A vádlott Kovács István mérnök, a kolozsvári „Electrosanitas” orvosi műszerész vállalat igazgatója, akit devizacsallással vádol az ügyész vádirat.

Külföldi orvosi műszereket rendel a fül-, orr- és gégeklínika

A bonyolult ügy előzményei hosszú időre nyúlnak vissza. Dr. Buzoianu kolozsvári orvosprofesszor, a helvi fül-, orr- és gégeklínika vezetője, megbízást adott Kovács István mérnöknek, hogy Franciaországból orvosi műszereket szállítson, illetve közvetítsen klinikájára részére. Az „Electrosanitas” igazgatója vállalta is a megbízást, de egyben közölte azt is Buzoianu professzorral, hogy a franciaországi gyárak csak abban az esetben szállítják le az orvosi műszereket, ha azok ellenértékét készpénzben és előre kifizetik, vagy legalább is Romániában székelő francia intézménynél előzetesen letétbe helyezik.

Az orvos tanár tudomásul vette ezt a feltételt és 10 ezer lej előleget adott át Kovács István mérnöknek, aki az összeget letétbe helyezte a francia konzulnál és feladta a megrendelést a francia gyáraknak.

Devizacsallást lát fenforogni a a Nemzeti Bank

Az orvosi műszerek megrendeléséről illetve az üzleti megbízásról és arról a körülményről, hogy Kovács István az előlegül kapott összeget letétbe helyezte a francia kereskedelmi konzulatusnál, tudomást szerzett a Nemzeti Bank is és tiltott ügyletet látva fenforogni,

devizacsallásért bűnvádi feljelentést tett Kovács István mérnök ellen. A tegnap megtartott tárgyaláson dr. Lupas, a Nemzeti Bank jogi képviselője kifejtette, hogy Kovács István, illetve az „Electrosanitas” eljárása megengedhetetlen és a devizakereskedelem szabályozásáról szóló törvény rendelkezéseibe ütközik. Ezt a rendszert a Nemzeti Bank annál inkább megengedhetetlennek tartja, mert komoly szükség esetén korlátozás nélkül bocsát a kereskedők és üzletemberek rendelkezésére devizákat. Ha az ellenérték előzetes letétbehelyezését a Nemzeti Bank engedélyezné, úgy könnyen megtörténhetné, hogy később a devizaautorizáció birtokában a romániai megrendelő az összeget utólag külföldre utalhatná át, ezzel rontaná a nemzeti valuta árfolyamát és tiltott valutaüzemkedésre nyílnék alkalmak.

Mivel védekezik a vádlott?

A Nemzeti Bank jogi képviselőjének álláspontjával és a váddal szemben Kovács István kifejtette, hogy a franciaországi cégek a deviza kiutalások késedelme miatt ragaszkodnak ahhoz, hogy az árak ellenértékét előzetesen, úgynevezett „Vordevizával” fizessék ki, vagy helyezték előzetesen letétbe a romániai megrendelők valamelyik francia érdekeket védő intézménynél. Ez történt a kolozsvári fül-, orr- és gégeklínika részére eszközölt orvosi műszerek megrendelésénél is. Állandóan megnehezítette a külföldi árak ellenértékének átutalását a Nemzeti Bank részéről életbeletett új devizarendszert, amely csak egy-két évi késedellel tette lehetővé az összeg átutalását.

Nem várt fordulat

Kovács István mérnök vallomását az elnök kérdése szakította félbe.

— Mennyi pénzt kapott Ön Buzoianu professzortól?

— A megrendelés átvételkor 10.000 lej kaptam készpénzben — hangzott a felelet, — de a professzor 20.000 lejről kért tölem nyugtát és azt a kötelezettséget vállalta, hogy a hátralevő összeget rövid időn belül kiegyenlíti. Kaptam is tőle később még 2000 lej, majd ismételt sürgetésre öt hónapon át havi 500 lej, összesen tehát 2500 lej. Miután a professzor ismételt sürgetésekre se fizetett, kénytelen voltam ellene polgári pert folyamatba tenni. Ennek a pernek az érdemi tárgyalása azonban már hosszú hónapok óta húzódik, mert a professzor — állítólag — négy hónapja nem tartózkodik Kolozsváron, tartózkodási helye ismeretlen és a sorozatos idézésekre nem jelenik meg.

A védelem előterjesztése

A vádlott képviseletében dr. Márton kolozsvári ügyvéd bizonyítani igyekezett, hogy ügyfele nem követett el devizacsallást, teljesen szabályszerűen járt el és még csak gondolatban sem tette lehatárolt fel olyan komoly cégről, mint az „Electrosanitas” és olyan komoly kereskedőről, mint Kovács István mérnök, hogy az orvosi műszerek ellenértékének átutalásához a Nemzeti Bank részéről később kiszolgáltatott deviza autorizációt üzérkedési célokra használta volna, vagy használná fel. Kérte, hogy a bíróság idézze meg és hallgassa ki dr. Buzoianu professzort, aki kétségtelenül igazolni fogja Kovács István mérnök eljárásának jóhiszeműségét és teljesen szabálytalan voltát.

A törvényszéki tanács helyet adott a védelem előterjesztésének és a tárgyalás folytatását június 14-ére halasztotta el, amikor megidézi Buzoianu professzort is, akinek vallomása elérhető érdeklődéssel tekintenek.

Valódi angol

szövegetek viselőjét felhívjuk a minden versenyen felüli tiszta gyapjú

Dombria

szövegetek, amelyek szépségben, tartóságban egyenrangúak az angolokkal. 75 centi szélességben 270 lejtől vannak 370 lejtig. Egyedüli elárultóhely Str. Reg. Maria 4. Bejárati Str. Brătianu 19 felől is. Az üzemi ismerősnek kedvezményes áron eladó.

Rádió

BETŐ, május 29.

Bucuresti. 8.30: Reggeli műsor. 12: Lemezek. 13: Hírek, időjelzés, időjárásjelentés, kulturális és sport hírek, vizálmásjelentés. 14: Hírek. 15.10: Időszertű anyag. 19: Időszertű anyag. 19.17: Román néptáncok. 20.35: Lupascu hárfája és Theodorescu fuvolaművész. 21: Rádiózenekar. 22: Hírek. 22.15: Tánclemezek. 23: Hírek. 23.15: Vendégül zene.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: Unitárius istentisztelet. 11: Egyházi ének. 12.15: Görög katolikus istentisztelet. 13.30: Fuvószene. 14.10: Előadás. 15.15: Lemezek. 16: Világhíradó. 16.15: Dalárd. 17: Előadás. 17.35: Cigányzene. 18.45: Beszélgetés. 19.15: Tánclemezek. 19.50: Vtáest. 20.15: Hírek. 20.30: Színlelőadás. 22.40: Hírek. 23: Cigányzene. 24: Szalonzene. 1.05: Hírek.

KEDD, május 30.

Bucuresti. 7: Reggeli műsor. 12: Lemezek. 13: Hírek, időjelzés, időjárásjelentés, kulturális és sport hírek, vizálmásjelentés. 14: Hírek. 15.10: Időszertű anyag. 19: Csevegés. 19.15: Hamaralemezek. 20: Felolvasás. 20.15: Vendégül zene. 21: Rádiózenekar. 22: Hírek. 22.15: Olasz lemezek. 23: Hírek. 23.15: Lemezek.

Budapest I. 7.45: Torna. Hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20: Előadás. 11.45: Strandruhá. felolvasás. 13.10: Cigányzene. 13.40: Hírek. 14.30: Szalonzene. 15.30: Hírek. 17.10: Asszonyok tanácsadója. 17.45: Hírek. 18.10: Zenekar. 19: Hanglevétel. 19.40: Lengyel hangverseny. 20.15: Hírek. 20.25: Cigányzene. 21.10: Verset mond Tóray Ferenc. 21.40: Zenekar. 22.40: Hírek. 23: Hangverseny. 23.30: Jazz zene. 24.30: Olasznyelvű előadás. 24.45: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

Egyenruhát viselő veszedelmes szélhámosi tartozatolt le a fővárosi rendőrség

(BUCURESTI.) A rendőrség emberei tegnap egy Hariton név alatt szereplő veszedelmes szélhámost tartóztattak le. A szélhámos, aki kapitányi egyenruhát viselt jogtalanul, először tiltakozott a rendőrségi letartóztatása ellen, de kiderült, hogy a hatóságoknak régi ismerőse. Valódi nevét még nem tudják. Több néven szerepelt. Előállításakor szökést kísérelt meg, de sikerült elfogni a gépkocsiról leugró szélhámost. A személyi megmozgatásakor rengeteg levelet és fényképet találtak nála és nőikkel folytatott kiterjedt levelezést. Az a feltevés, hogy házasságszédelgő, vagy leánykereskedő, aki jelentős összegeket csalt ki. Pontos személyazonosságát most igyekeznek tisztázni.

A szamosfalvi fürdő vendéglője a hó 28-án, pünkösd elsőnapján megnyílik, elsőrendű konyha, cukrászat, gyulafelhívári fajborok, Ursus csapolt sör.

A Magyar Népközségi Iroda közleménye

34. számú jelentés: A Magyar Társadalomhoz! A józseffalvai magyar testvérek egy tüzkatasztrófa következtében hajléktalanná váltak. Mindnyájuk egy nép gyermekei vagyunk. A testvéri együttérzés az egymásra ártatlanság és együvé tartozás gondolata azt parancsolja, hogy minden magyar ember anyagi hozzájárulásával tegye lehetővé a tűz által elhamvasztott Józseffalvát a újjáépítését. A testvéri lélekbeli fakadt nemesség adományokat szívesen fogadja a Magyar Népközségi központi irodája. Cluj, Str. Jorga 8. sz.

BÁNYFÉ MIKLÓS, A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPKÖZSÉG ELSŐ ELNÖKE

35. sz. jelentés. Bányfé Miklós, a Magyar Népközségi mozgalom első elnöke, a józseffalvai tüzkárosultak részére 10.000 lejt küldött. A kolozsvári Társasági pénztári Hitelezési a józseffalvai tüzkárosultak részére 5000 lejt adott át a magyar népközségi irodájának.

A felhívásokkal és adományokkal kapcsolatosan megjegyezzük, hogy a „Jóestét” szerkesztősége által olvasóhoz intézett felhívás máris szép eredményekkel járt és a hozzájárulások összegét lapunk legközelebbi számában részletezve közölni fogjuk. Olvasóinkat magunk is kérjük, hogy magyar testvéri érzeléssel kapcsolódjanak bele a mozgalomba és adományokat juttassák el lapunkhoz, amely azután Józseffalvára fogja továbbítani.

A katonai törvényszék híreiből

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Kiss Erzsébet pelbárhidai tanítónő lázadással vádolták, mert a múlt év november 11-én a rádióját megvizsgálni akaró hatósági közegek előtt bezárta az ajtaját és a rádió eldobásával megbízott csendőrszervezőt sem engedte be lakásába. Popescu Marie védőügyvéd kijelentése szerint a csendőrmesternek nem volt írásbeli meghatalmazása az eljárásra és ezért nem tett a vádlott eleget a felvilágosításnak. A törvényszék a tanítónőt 500 lej pénzbírsággal sújtotta. — Balogh János tasnádi vasuti alkalmazottat azzal vádolták, hogy többek jelenlétében államellenes kijelentéseket tett. A tárgyaláson kiderült, hogy a feljelentés jórészt bosszúból történt és ezért Baloghot az enyhítő körülmények figyelembevételével csupán 2500 lej pénzbírsággal sújtották. — Finczy Béla nagykarolyi lakos államellenes kijelentések miatt 5000 lej pénzbüntetést kapott.

Tévesen értelmezték a kéményseprők a polgármester légvédelmi rendeletét

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Egy polgármesteri rendelet téves értelmezése kapcsán a kéményseprők valóságos felbolygatták a város lakosságát. A kéményseprők polgármesteri rendeletre hivatkozva, munkahelyeiken arra figyelmeztették a lakókat, hogy a padlás talaját három centiméter vastag homokréteggel hintsék be, a gerendázatot pedig vastagon kenjék be mésszel. Ezenkívül állandóan készenlétbe helyezzenek vizet a tálcákra és egy láda homokot, hogy az esetleges légítámadás során a tűzveszélyt el lehessen hárítani.

A kéményseprők még véletlenül sem közltek egybenhangzóan a rendelkezés intézkedéseit. Ahányan, annyiféleképp mondják.

Az ügy tisztázására a Házulajdonosok Szövetsége adott felvilágosító nyilatkozatot.

— A polgármesteri hivatal — mondja a nyilatkozat — a tűzbiztonság fokozása érdekében valóban kiadott egy rendelkezést, amely április 1-én meg is jelent a város hivatalos lapjában. A rendelet a légvédelmi törvény vonat-

kozó rendelkezéseire a következő utasítást tartalmazza: Tekintettel arra, hogy egy esetleges háborús konfliktus esetére a helyi tűzoltóság még felemelt létszámban sem lesz elégséges a tűzveszély eloltására, elrendeli:

1. A házulajdonosok padlásaitól távolítsák el a gyúlékony anyagokat (iratár, butorok). 2. A padlások fából készült falait (s nem gerendázatot) mésszel vonják be. 3. Ellenőrizni kell a padlásokon elhelyezett villanyvezetékeket. 4. Háborús veszély esetére készenlétbe kell helyezni a padlásokon 2-3 láda homokot, ezenkívül 1-2 lapátot, amelylyel az esetleges tüzet lokalizálni lehet, miután a gyújtóbombák csak homokot lehet veszélyteleníteni.

Tehát hangsúlyozza a rendelkezés, hogy a homokot csak háborús veszély esetére kell készenlétbe helyezni.

Mindenkinek egyéni elbírálása alá tartozik, mikor sejt háborús veszélyt. Az angolok azt mondják, hogy ha Chamberlain a hétvéget horgászárral tölti, nincs háborús veszély. Nos, Chamberlain most is elutazott vidékre horgászbotjával....

Sulyos természetű autóbaleset érte dr. Hatiegan volt kolozsvári rendőrkvesztort

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Sulyos gépkocsiszerencsétlenség érte tegnap Kolozsvár város közszereketben álló volt rendőrkvesztort, dr. Hatieganu Simon ügyvédet, aki egy fővárosi ismerősének társaságában Bucurestiből magánautóval igyekezett hazá. A Feleki ut tetején a gépkocsit egy szembejövő és eddig ismeretlen személy birtokában lévő tehérgépkocsi az árokba sodorta. Ennek következtében

Dr. Hatieganu Simon baltarja három helyen eltört és még testének több helyén szenvedett súlyosabb külső zúzódásokat.

A kíséretében lévő ismerős szintén a baltarján szenvedett komolyabb sérülést, míg a sofőr kisebb zúzódásokkal került ki az összettközésből.

A szerencsétlenség úgy történt, hogy a szembejövő tehérgépkocsi vakítófényű reflektorai elől a volt kvesztor gépének sofőrje egészen az árok szélére

kényszerült hajtani, hogy utat engedjen a szembejövő kocsi. Ennek sofőrje azonban, úgy látszik, vagy nem vette észre a félrehúzódot kocsit, vagy pedig már nem volt ideje azt kikérülni és így történt meg az összettközés, amelynek következtében a dr. Hatieganu autója az árokba zuhant. Az esetet sulyosítja az, hogy a tehérgépkocsi az összettközés után nem állott meg, hanem teljes sebességgel tovább hajtott. A rendőrség erőfeszé nyomozást indított a gépkocsi vezetőjének személyazonosságát megállapítása céljából. Dr. Hatieganu Simon volt kvesztor állapota sulyos, de teljes felgyógyulása biztosra remélhető. A városban általában megdöbbenést és részvétet kellett a közszereketben álló kiváló ügyvéd és volt állami főtisztviselő szerencsétlensége. Ismerősei és tisztelői állandóan érdeklődnek is az állapota iránt.

Reuter jelenti:

(ROMA.) Az olasz fővárosban a japán-olasz barátság fejlesztésére olasz-japán társaság alakult, amelynek első ülésén a Ducet Starace pártfőttrár képviselte.

(CHERBOURG.) 14 menekült csehslovák tiszt és 97 altiszt Cherbourgba érkeztek és jelentkeztek az idegen légibő.

(QUEBECK.) VI. György angol király körutja során Alberta államba érkezett.

(BUDAPEST.) A magyar kormány megkezdte a Felvidéken a családi pótlékok kifizetését.

(BUDAPEST.) A nemrég visszakerült Szenc községben az elmenekült cseh telepesek földjeit a nincstelenek között oszták szét.

(BUDAPEST.) Az egyik gazdánál dolgozó munkások romlott ételtől megbetegedtek. 18 sulyos beteget és 2 halottat van a szerencsétlenségnek. A hatóságok megindították a vizsgálatot.

(WASHINGTON.) Paderewski, a világhírű zongoraművész, mint tudvalevő, sulyosan megbetegedett. A legutóbbi jelentések szerint a művész állapota javult és így aggodalomra nincsen ok.

(BURGOS.) A spanyol kormány elbocsátotta az 1931-es kontingenst.

(KELEBIA.) A kelebiai határon a jugoszláv és magyar hatóságok kicseréltek 4 jugoszláv politikai foglyot, öt magyar foglyat.

(KAIRO.) Mohamed Ibrahimot, a régiségtani intézet igazgatóját hivatali összegek elcsikkasztása miatt több társával letartóztatták.

(MOSZKVA.) Proskinov hadosztálytábornokot a légügyi nemzetvédelmi nép-

biztonság helyettes vezetőjévé nevezték ki. (MALAGA.) Malaga közelében két vonat összettközött. A szerencsétlenségnek hét halálos áldozata és több sebesültje van.

(BERLIN.) A német sajtó nagy cikkekben ismerteti Románia természeti szépségeit. A lapok számos fényképet is közölnek ezekről.

(LONDON.) Mary Királynő állapota egyre javul. Több orvosi jelentést nem is adnak ki.

— Családi bonyodalmak rendőrségi feljelentéssel füzerezve. Bonyodalmas családi ügyben folytatott vizsgálatot az I. kerületi rendőrség. Elekes Mártonné Casianu uccai asszony megjelent az I. kerületi rendőrségen és bejelentette, hogy férje, Kerekes Márton, aki néhány hónap óta különváltan él tőle, tegnap délután valami ürügy alatt felkereste lakását és sulyosan bántalmazta. Minthogy — az asszony feljelentése szerint — férje a tetleges bántalmazást többször megismételte feleségével szemben, a kerületi rendőrség Szigoru vizsgálatot vezetett be az ügyben és ugyanakkor nyomatökésan figyelmeztette a magáról sulyosan megfélekedezett férfit, miszerint jövőben tartózkodjék az ilyen brutális tettektől, mert ellenkező esetben a rendőrség kénytelen lesz vele szemben megfélemlőképpen intézkedni.

A vasuti géplakatos különös bosszúja — feleségének állítólagos hullensége miatt

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Igen jelentős kárt okozott egy kolozsvári férfi különváltan lakó feleségének. Megirtult néhány nappal ezelőtt, hogy Bot László Cernauti ucca 19. szám alatt lakó vasuti géplakatos ittas állapotban behatolt feleségének Dindos ucca 27. szám alatti lakásába, ahonnan — az asszony feljelentése szerint — 500 lej készpénzt vitt volna el.

A károsult asszony férje vallatása során azt mondta, hogy nem emlékszik pontosan arra, hogy elvitte volna a pénzt, mert ittas állapotban volt, de ha el is vitte volna, ahhoz joga volt, mert csak néhány nappal ezelőtt költözött külön feleségétől, amire kényszerült volt, mert — az asszony egy másik férjével szeretett bele.

A bonyodalmas „családi háromszög”-ügy tegnap déltájban újabb szenzációs fordulatot vett. Bot Lászlóné ugyanis megjelent a IV. kerületi rendőrségen és bejelentette, hogy férje a déli órákban, távollétében álkulccsal bement a lakásba és azt teljesen felfogatta, végül pedig az ő összes ruháimutással feldarabolta, úgy hogy igen érzékeny kárt okozott. Azután pedig a következő szövegű cédulát hagyta ott az asszony asztalán:

„Ehhez igazán jogom volt, mert és kerestem nehéz verejtékes munkával.”

Ezután, mint aki jól végezte dolgát, nyomtalanul eltűnt.

A IV. kerületi rendőrség azonnal beidézte az érdekes ügy összes szereplőit a kihallgatások végett. És ennek befejezése után bíróság elé kerül az ügy. Eddigi kihallgatása során a férfi azzal védekezett, hogy rendkívüli lelki felindultságában követte el kétszer egymás után bosszúálló tettét, mert felesége minden ok nélkül kiadta az útját és azután pedig még aznap egy másik férfi költöztetett be a lakásába.

LAPUNK legközelebbi száma a közbeeső ünnep miatt kedden, a rendes időben jelenik meg. Egyben kellemes pünkösdünnepet kívánunk lapunk minden olvasójának és barátjának.

Időjárásjelentés. A bukaresti időjárásutató intézet jelentése: kisebb felmelegedés és derülés várható.

Március 31-én végleg lejár a lakáskönyvecskéik benyújtási határideje. Bukarestből jelenti a Rador: Március 31-én végleg lejár a lakáskönyvecskéik benyújtási határideje.

Értesítés. Érdeklődő iparosok figyelmébe. Szigeti József szerkesztésében megjelent Monografia Clujului ipari és kereskedelmi kötetét júliusban jelenik meg.

Titokzatos éjszakai dobáló szellemek garázdálkodnak Brailában. Brailából jelentik: A rendőrhatalóságok különös esetben nyomoznak, amely az egész várdást nyugtalanságban tartja. Néhány nap óta éjszakánként a. Marcovici Boulevardul Carol 130. szám alatt házat és Iuliu Maria Plevnel-uccal házat ismeretlen szellemek állandóan dobálják. Az összes eddigi nyomozások eredménytelenek maradtak. Eppen ezért teljes erővel folyik a vizsgálat a titokzatos rejtély felderítésére.

RIO MOZGO: I. A tengeri titánok, Tengerészdráma. Fősz: Spencer Tracy, Freddy Bartholomew, Lionel Barrymore és Micky Rooney. Ezen filmet diákok is látogathatják. II. Dzsingis-Khan sirméleke. (Mr. Moto). Fősz: Peter Lorre, Thomas Beck, III. Híradó. Köv. műsorunk: május 30-ától: I. Tarrantella. II. A legújabb 3 dimenziós Audioskóp. Május 30-tól, 3. 6 és 9i közkinátra Clujon utoljára: Tarrantella. (A madridi kémnő). A szezon legnagyobb énekes kémdramája. Főszerepben: Jeanette McDonald és Allen Jones. II. Szines Sally Szimfónia. III. Híradó. Következő műsorunk június 3-ától I. Az éjjeli mars. Izgalmas háborús film. Főszerepben: Warner Baxter. II. A cigányok hercegnője. Gyönyörű színes filmsláger, Főszerepben: Annabella.

A világ csak hangulat

Költőkről, művészekről, zenészekről szokták mondani, hogy hangulat-emberek. Van ebben a megállapításban sok igazság. A hangulat szokta ugyanis megszülni a legszebb alkotásokat. Van, akinél a derűs és van, akinél a borús hangulat, aszerint, hogy a művész egyénisége milyen, inkább derűre vagy borúra hajlamos-e. Reviczky Gyula, a kiváló költő, szépen fejezte ki ezt abban a versében, amely refrénszerű ismétlődéssel mondja: „Ki sóhajtoz, ki mulat — a világ csak hangulat.”

Persze, csak költőember tudja így látni a dolgokat és az tudja a világ zülrösen kavargó, sokszor véresen és fájdalmasan gomolygó eseményeit egyszerűen hangulatnak minősíteni és ennek megfelelően értékelni. Futó hangulatnak, amely nem fog megmaradni, hanem megváltozik. A művészi lélek általában nem is igen köti magát egy fix pontokhoz, mint a mindig és mindenben csak valóságos életet élő, az álmok és elképzelések világa előtt pedig értetlenül álló anyagi gondolkodású emberek. Hiszen egy másik nagy magyar költő, Arany János írja egyik szép költeményében a következő sorokat: „Kél és száll a szív viharja, mint a ten ger vésze, fájdalom a boldogságnak egyikalkatrésze.” Igen, így érez és így gondolkozik a művészember, aki filozófusi elmélyüléssel nézi a világ kavargását és érti, helyesebben megérti azt, hogy a fájdalom és a boldogság tulajdonképpen egymást kiegészítő elemek. Petőfi Sándor, a harmadik nagy magyar költő, a maga szenvedélyesebb egyéniségének megfelelően ezt már így határozta meg: „A költő és a sors harag egy anyaméhől születtek.”

És csodálatos mégis, hogy éppen ezek a sorsharanggal született költők, művészek, zenészek, álmódók, bölcselők adták a legtöbb szépséget és értéket a világnak. Ezek tudják igazában elhitetni az emberiséggel, hogy nem a pénz, a hatalom, az erő a legnagyobb urak és tényezők a földön, hanem a lélek belső önlelőtlensége és nyugalma. Ők adtak megfelelő távlatot ahhoz, hogy a világ hőmpölygő esemény-áradatában tudjunk messze nézni, elvonatkoztatni magunkat az idők sokszor szörnyűségétől, bele tudjunk mélyülni a csillagok és a földöntúli dolgok rejtelmibe, meglássuk azokat az ismeretlen és mások számára névtelen — hangtalan — láthatatlan szépségeket, amelyek a kottafekken, a szavak muzsikájában, a rimék csengésében, a vonalak finom ritmusában, a gondolatok mélységében és szárnyalásában egyszóval a lélek titokzatos birodalmában jelentkeznek.

Akkor, amikor a költők és filozófusok sokszor ezt a világot csak hangulatnak minősítik, tulajdonképpen ezzel csupán azt akarják kifejezni, hogy a mindennapi élet eseményeit kisebb jelentőségűeknek, értékben kevésbé fontosaknak tartják. Ők az örökkévalóság szemszögéből nézik az életet. A vér omlását, a szenvedéseket, a könnyek csordulását, testünk, lelkünk rettentő próbáinak kitettségét csak muló és villanó mozzanatoknak tekintik az idők végtelen áramlásában és nem engednek bennünket kicsi, apró földi érdekek szövevénye között elveszni. Tulnézni az életet, tulnézni a szenvedéseket, meglátni a fájdalmakban a boldogság „alkatrészét”, a „sorsharang” záporverése között a költészetet, a világese-mények borujában és derűjében az iga-zí szépséget, ez csak a művészeknek adatik meg igazán. Ezért lehet tőlük mindig emberiséget, humánusmot, lel-kiséget, jóságot, szeretetet és megértést tanulni. A világ nagy tanítómesterei ők, akikre érdemes is figyelni, mert átlaluk, csak többek lehetünk, nem egy-zerü anyagi emberek, csak szenvedé-lyes érzéki életet élők, hanem a lélek legősi és legrejtelmesebb parancssza-vát követő igazi, emelkedett szellemű, tiszta emberek.

Emberek tetőtől-talpig.

Ötven millió lej eltűnik...

Semmit sem kapnak a kolozsvári Közgazdasági és Jelzálogbank hitelezői

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A bírósági tárgyalóterem ajtajain kifüggesztett napirendek között néha-néha még felszínre kerül a kolozsvári Közgazdasági és Jelzálogbank neve. Mind ritkábban. A perek lassanként véget érnek és ezzel észrevétlenül rátapad a feledés pora az aktacsomóra, melyhez végeláthatatlan számoszlopok csatlakoznak. Az Egyesült Bank csődügye lényegében már be is fejeződött, ami még hátra van, a törvényes formaágok elinté-zése.

Felmerül a kérdés: vajon hozzáju-tanak-e ennek a banknak betétesei és hitelezői követelésük akármilyen ki-csiny morzsjához abból a hatalmas vagyonból, amely értékes ingatlanok-ban, iparvállalatokban és künlevő-ségekben több, mint ötven millió lejt kép-viselt?

Két bank egyesül

Még 1925-ben történt, hogy két ko-lozsvári pénzintézet, a Közgazdasági Bank és az Erdélyi Jelzálogbank főrés-zvényesei elhatározták intézeteik egybe-olvasztását. A két bank önálló volt ugyan, azonban mögöttük erős külföldi bankérdekeltségek állottak, amelyek a két kolozsvári intézet tőkeellátásáról gondoskodtak.

Amikor a fuzió megtörtént és a két intézet az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank elnevezést felvette, az igazgatóság legnagyobb gondját a két külföldi finanszírozó intézet kifizetése alkotta. Mintegy 40 millió lej volt az az összeg, amelyet e célra mozgósítani kellett.

A pénzpiac helyzete akkoriban még elég kedvező volt, a betét-üzlet virág-jában állott és csak a felkínált betét-kamatától függött, hogy a magántőkék melyik pénzintézetnél helyezik el vagyonukat. Az Egyesült Bank is eké-pen igyekszik a hiányzó tőkét megsze-rezni és 18 százalékos jövedelmezősé-get ígér betéteseinek. Nem volt eb-ben semmi különös, hiszen az erdélyi pénzpiac akkoriban ilyen kamathoz szoktak hozzá a betétesek.

Iparvállalatok sora

Az Egyesült Bank betétszerzési te-vékenységét siker koronázza, az inté-zet megszerzi a forgótőkét, amely ipar-vállalatai fentartásához szükséges.

A banknak ugyanis igen jelentékeny ipari érdekeltségei vannak. Így a bank tulajdona a szamosújvári Mercur szesz-gyári részvénytársaság, a Láposvölgyi Mangánbánya Rt., melynek kitermelé-séről az új román-német kereskedelmi szerződés megkötésével kapcsolatban oly sokat hallunk újabban. Az Egye-sült Bank érdekeltségéhez tartozott a Sztojka-füdő Rt., a Szamosújvári téglagyár Rt., a Láposvölgyi Vasút Rt., melynek negyven kilométeres vasutvo-nala volt és ezen bonyolították le a teher- és személyszállítást Macskame-zőtől Nagybanáig. Végül ott volt a nagyértékű monói birtok is, amely szintén a bank vagyonához tartozott.

A válság küszöbén

A bank egyik legszámottevőbb üzlet ágát a szeszipar alkotta. Ezt az ipar-ágot azonban 1926-ban a túlmérete-zett termelés és késhegyig menő ver-seny annyira megtépázta, hogy minden jövedelmezősége elveszett. Csak a rákö-vetkező évben, 1927-ben alakul meg a Szesz-szindikátus, hogy a szeszipar su-lyos válságának véget vessen. Ekkor azonban az Egyesült Bank feje felett már összezsugorodtak a hullámok.

A második csapás, ami a bank hely-zetét aláásta, a Láposvölgyi négyezer hold birtokának, háromezer hold erdő-ség és ezer hold mezőgazdasági birtok, kisajátítása volt.

A betétesek megrohanják a bankot, amely az iparvállalatokba fektetett be-téttőkét kivonni nem tudja és a Jegy-bankhoz fordul segítségért. A Jegy-

bank kolozsvári fiókjának igazgatója ki-száll az Egyesült Bankhoz és megal-la-pítja, hogy 4 millió lej rendelkezés-re álló tőkével a betétesek ostromát le-lehetne szerelni. Másnapra kilátásba is helyezi a Jegybank ezt az összeget, azonban ezen a napon a betétesek újabb tömege jelentkezik és most már tizenkét millió lejre volna szükség.

Nincs kiút, hiszen ha a betétesek egy részét ki is fizetik, sorban jelent-keznek a többiek.

45 millió lej betétállomány

1927. Őszen vagyunk. Az Egyesült Bank igazgatósága tisztában van azzal, hogy abban a pillanatban, amikor a betétesek részéről nagyobb összegek visszafizetését kéri, az intézet kény-telen fizetéseit beszüntetni.

A bank pénztárfülkéje előtt a beté-tesek ugyanazt a választ kapják: az intézet magánegyezkedési tárgyaláso-kat kezdett hitelezőivel.

Ha a kényszeregyezségi eljárást, amely ekkor az Okiráltságban érvény-ben volt, alkalmazhatták volna Erdély területére is, az Egyesült Bank igény-be vehette volna ezt az adósságrende-zési módszert. Ennek hiányában csak a közvetlen megegyezés útja volt nyit-va a bank előtt.

A tárgyalások eleinte sikerrel biz-tatnak és a hitelezők többsége hozzá-járul ahhoz az ajánlathoz, hogy köve-telésének 40—80 százalékát egy év alatt kapja meg, egyenlő havi részle-tekben. A kisebb betétesek többet, a nagyobbak kevesebbet kaptak volna vissza pénzükből.

A magánegyezséget a hitelezők 93 százaléka elfogadta. A még hiányzó 7 százaléknál hitelező azonban hallani sem akart egyezkedésről. Teljes kielé-gítést követeltek, már pedig ennek a követelésnek a kielégítése azzal járt volna, hogy a többi hitelezők sem fo-gadtak volna el az egésznél keveseb-bet.

Az Egyesült Bank csődöt kér

1928 március havában az Egyesült Bank csődöt kér maga ellen. A bank együttes vagyonát ekkor kerekén öt-ven millió lejre rug, melynek kezelését a csődválasztmány és a csődtömeggond-nok veszik át.

Uj angol híresség: Sanders de Chatam, a „kisértetvadász”

(LONDON.) Angliában tegnapi-mára híres ember lett egy 30 körüli unatkozó tokepenzes: Sanders de Cha-tan. Tegnapi még elmerült a névtelen szürke tömegében, ma már hasá-bos interjúkat csinálnak vele a londoni riportlapok.

Ez a vállalkozószellemű uriember nyilván nem tudta mivel agyonütni rá-érő idejét. Így támadhatott az a külö-nös gondolata, hogy egyszer s minden-korra véget vet az Egyesült Királysá-got behálózó szellemhistóriáknak, még pedig úgy, hogy személyesen megy ki éjjélkor minden olyan sirra, amelynek lakója a néphit szerint nem talál nyu-godalmat.

Chatam ur reggelig áll őrt a kivá-lasztott sir mellett, azután felkeresi a legközelebbi hatósági személyt és írás-ban tanúsítja, hogy nem tapasztalt semmi gyanús jelet: a kísértetjárással meggyanusított halott épp oly nyugodt és közömbös maradt az éjszaka kriti-kus órái alatt, mint máskor.

Mit mond a különös ember?

— Ámbár alig pár hete csaptam fel kísértet-vadásznak, — jelentette ki a különös ember az újságíróknak — már is megkezdtem foglalkozásomat, ame-lyet magányszorgalomból, saját költségemen és veszélyemre végzek. Foga-dást merek ajánlani bármelyik babonás kísértetlátó ellen, hogy ámbár mindig nyitott szemmel maradok őrhelyemen,

Az ügyészség a törvény rendelkezé-sei értelmében szintén közbelép, kiviz-sgálja a csődeljárás előzményeit és a vizsgálat eredményeképpen a bank igazgatói ellen megindítja a bűnvádi eljárás súlyos gépezetét. A vádirat 194 pontban foglalja össze a vádat. Az igaz-gatóság tagjai csak hosszú hónapok után tudják elérni, hogy a Semmitő-szék előtt is kiharcolják felmentésüket.

A csődtömeggondnok ugyanakkor a bank teljes passzíváinak erejéig kár-térítési pert indít az intézet igazgató-sági tagjai, közöttük számos olyan személy ellen, akik tagsága tulajdon-képpen formai tisztség volt, akik a bank ügyvitelébe be nem folytak s aki-kezt az összeomlás teljesen váratlanul talált.

Az igazgatóság tagjai el akarják ke-rülni, hogy hosszas és nagy költségek-kel járó pereskedésekbe bonyolódja-nak és inkább egyenként kiegyeznek. A legutóbbi ilyen kiegyezés alig ne-hány héttel ezelőtt történt meg. A ki-egyezségi összeg huszezer lejtől százezer lejig terjed. A kártérítési kereset het-venmillió lejre szült.

Dobra kerül a bank vagyona

A csődeljárás egyik feladatát a csőd-vagyon pénzre való tétele alkotja. Így kerülnek egymásután eladásra az Egye-sült Bank kolozsvári ingatlanai. A Mer-cur szeszgyárat árverésre bocsátják. A láposvölgyi mangánbányákat egy er-délyi faipari vállalat vásárolja meg 2 és félmillió lejtért. Ugyanennek a vál-lalatnak a tulajdonába kerül a Lápos-völgyi Vasút is. A Sztojka-füdőt egy szamosújvári családi érdekeltség szer-zi meg. Dobra kerül a monói birtok is.

A csődeljárás során mintegy husz-millió lejt sikerült csak behajtani a bank követeléseiből és ingatlan vagy-onából, ezt az összeget azonban fel-emésztik a csődeljárás költségei. Még az elsőrendű tartozások, így a bank-tisztviselőinek kielégítésére sincs fede-zet.

Abból a vagyonból, amelyet tizenkét esztendővel ezelőtt még kerekén ötven millió lejre becsülték, csak egy nya-láb papír marad, meg egy iktatószám...

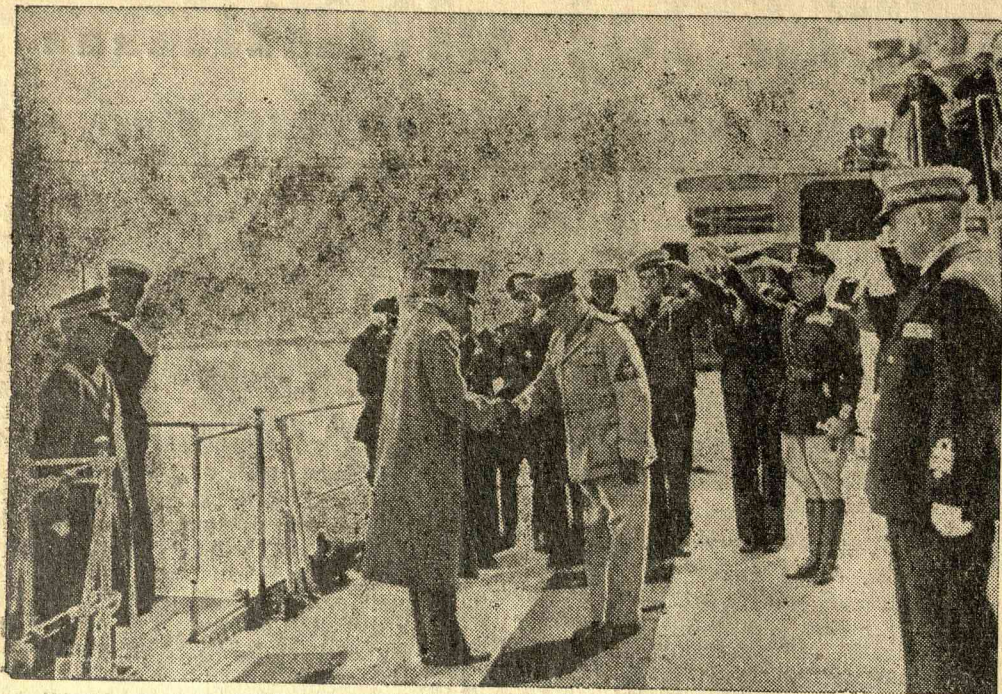
Dr. Rösler Viktor.

Tea, szendvicsek, gyantafáklyák — és feleség.

Ha meggondoljuk, hogy Anglia és Skócia területén számtalan helyen hisz-nek még a kísértetekben, — ki ne hal-lott volna omladozó skót lovagvárak láncokat vonzó, ajtókat csapdosó, jajgató és nyöszörgő, elátkozott szelle-meiről? — el kell ismernünk, hogy Chatam ur tényleg „közhasznú tevé-kenységet” folytat.

Igaz, sok dolga lesz, de nem riad vissza a fáradságtól. Amint ez higgadt angolhoz illik, rendszeresen jár el. Min-dig biciklin érkezik a „színhelyre”, teát és szendvicseket hoz, főt gyanta-fáklyák és világítópisztolyok is akad-nak tőkele, kísértethajszoló felszere-lésében. A nagyobb szavahihetőség oká-ból tanura is van szüksége, ezért felde-ritő útjaira magával viszi szép fiatal feleségét, aki — saját bevallása sze-rint — el van ragadtatva ettől a külö-nös életmódtól.

— Férjem a lelkek orvosa — mon-dogatja, — örülök, hogy segíthetek neki.

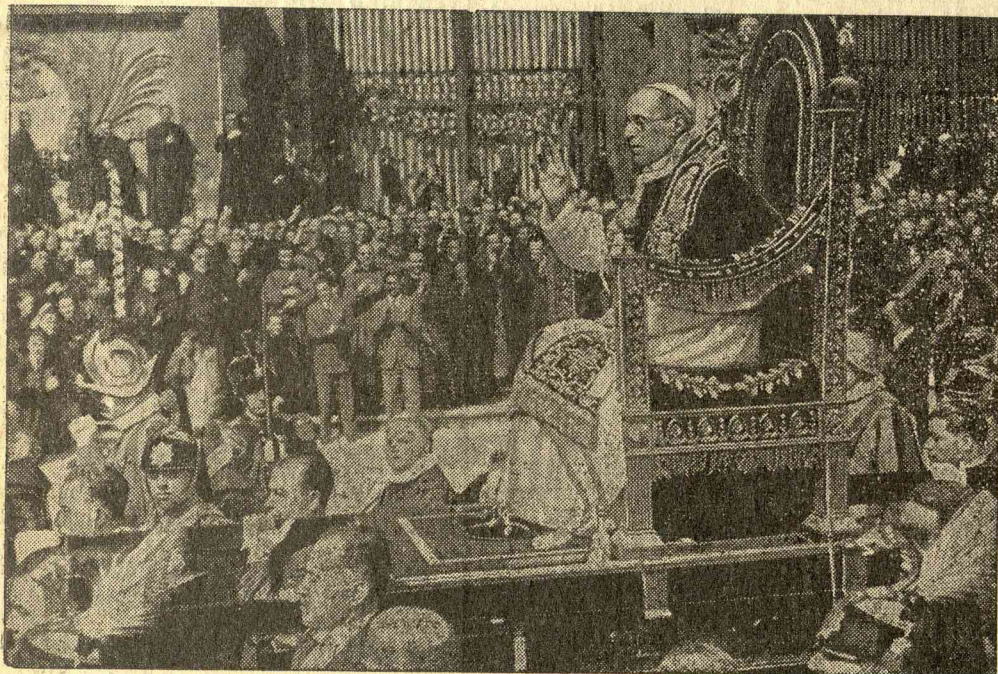
PÁL KORMÁNYZÓ-HERCEG A „TRIST” CIRKÁLÓ FEDÉLZETÉN. Pál jugoszláv kormányzó-herceg itáliai tartózkodása alatt résztvett a nápolyi flottaparádén. A „Triest” fedélzetén Pál kormányzó-herceg üdvözlöi a Ducet.

AZ EGYIPTOMI TRÓNÖRÖKÖS PÁRISBAN. Mohamed Ali herceg, Faruk király nagybátyja jelenleg Párisban tartózkodik. A trónörökös nagy kedvelője Párisnak.

A DUCE TORINÓBAN. Mussolini arra használta fel, hogy feltámassza és rendezze a dűnt.

A PÁPA A LATERÁNI BAZILIKÁBAN. XII. Pius pápa ünnepélyesen újra birtokába vette a lateráni bazilikát, amelyet hosszú idő óta nem látogattak a pápák. XII. Pius ünnepélyes menetben vitték át a lateráni bazilikában.

MEGHALT A TANK FELTALÁLÓJA. Jon Francis Bentley angol kapitány eddig ismeretlen okok folytán belefulladt fürdőkádjában. Arról volt nevezetes, hogy ő találta fel a tankot.

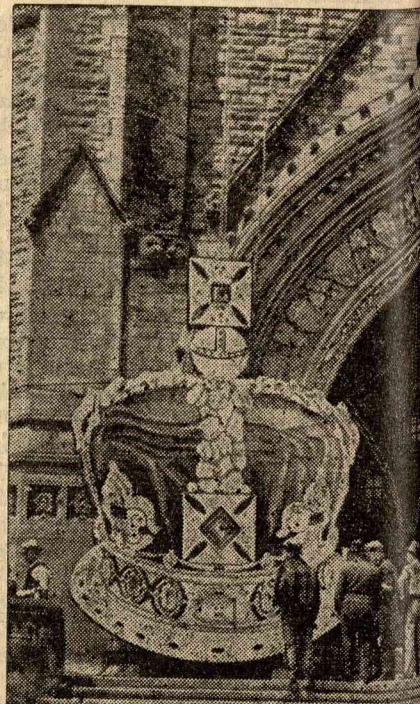
A BRIT KIRÁLYI PÁR KANADÁBAN. György király és családja megérkeznek Quebecbe, ahol a királyi pár megérkezett.

ELFOGADJA-E AJÁNLATOMAT LEWIS UR, VAGY NEM? Ezt a kérdést intézte Lewishez, a bányászok szakszervezetének elnökéhez Steelman (balról a harmadik), a belügyminisztérium államtitkára. Lewis azonban nem fogadta el a feltételeket és így a sztrájk tovább folyik.

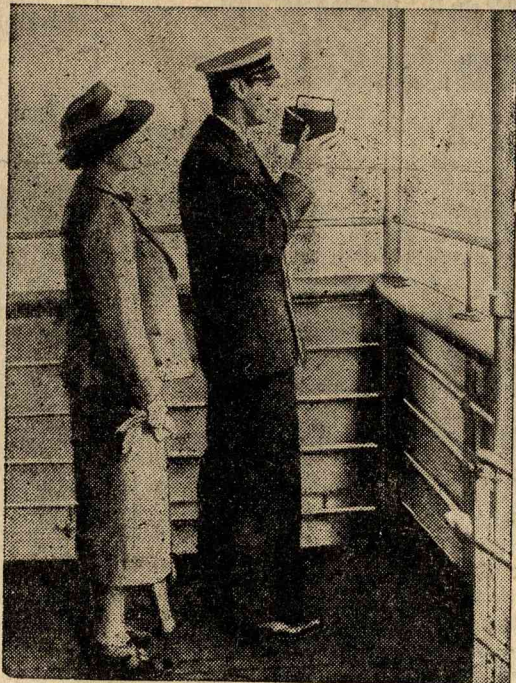
JUAN NEGRIN NEWYORKBAN. Az egykori spanyol köztársasági miniszterelnök a „Normandia” fedélzetén Newyorkba utazott, ahonnan tovább folytatja útját Mexikóba, ahol letelepedési engedélyt kapott.

AZ OTTAVAI PARLAMENT KORONÁJA. A korona 6 méter magas és 1150 kiló súlyú. A zászlók több magára kerültek.

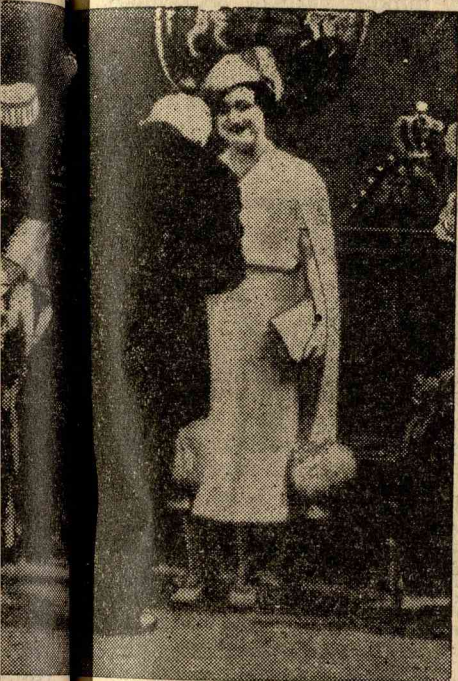
V. Muszterelnök torinói tartózkodását és rendkívül fontos külpolitikai beszédét.

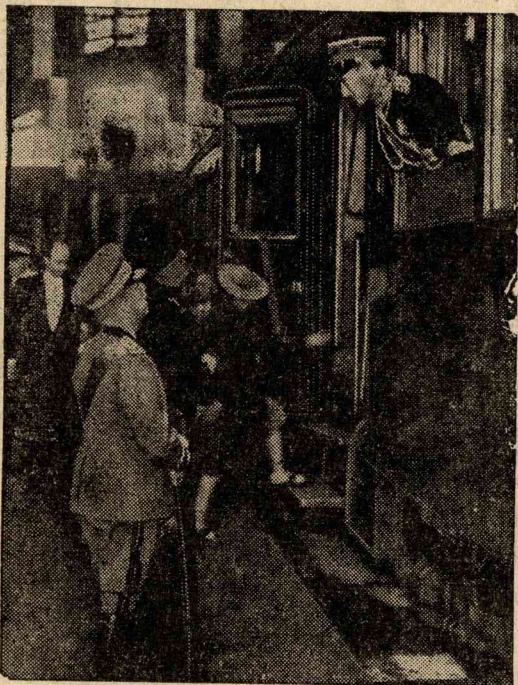
AZ ANGOL KIRÁLYI PÁR AZ EMPRESS OF AUSTRALIA FEDÉLZETÉN. VI. György angol király a hajón szorgalmasan készítette a filmfelvételeket azokról a gőzösökről, amelyekkel találkozott.

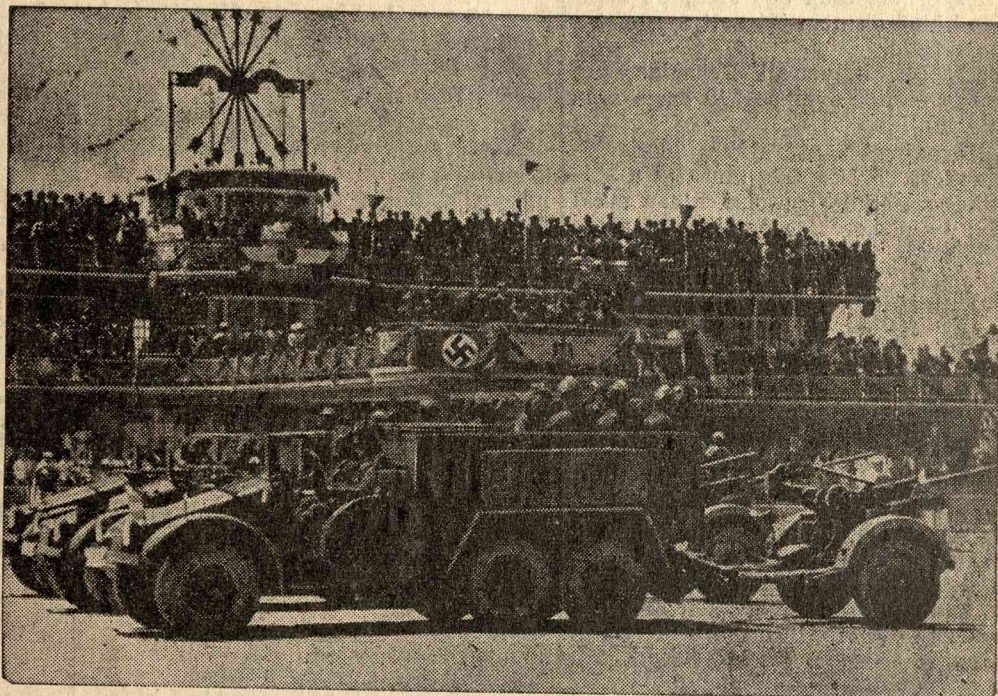
ELSŐ KÉP A CSUNKINGI HARCOKRÓL. Csang-Kai-Sek marsall legújabb székhelyét, Csunkingot is állandóan bombázzák a japán csapatok. Képünkön Csunking főuccáját mutatjuk be, ahol a bombák az egyik épületet teljesen romba döntötték.

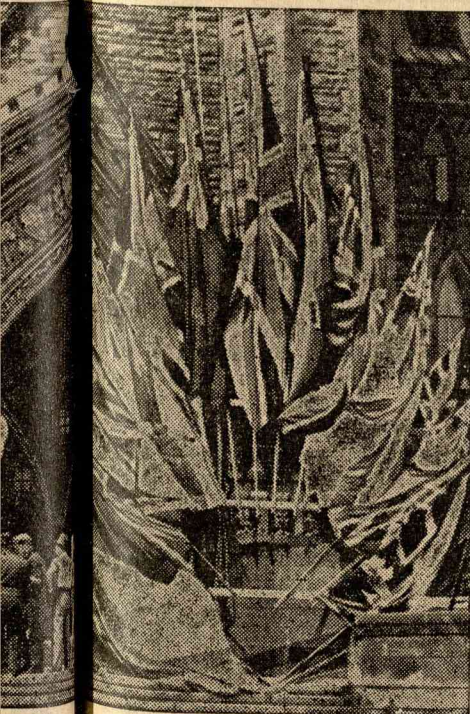
NADÁ György és Erzsébet király-ahol King miniszterelnök fo-adjaja

Az olasz királyi pár bucsuzik PÁL jugoszláv kormányzó-hercegtől és feleségétől a római termini pályaudvaron.

A NÉMET LEGIONISTÁK FRANCO TÁBORNOK ELŐTT. A madridi diszfelvonuláson a német legionisták is felvonultak Franco tábornok előtt. Képünkön a német önkéntesek léghárító osztagát mutatjuk be.

ENT B A BRIT URALKODÓ LÁ-avai teljes díszben várta az angol 6 méter 1150 font súlyu volt, míg a zlóka több magasak.

III. LIPÓT belga király megnyitja gyermekeivel a nemzetközi lovasmérkőzést.

ANGLIA-OLASZORSZÁG 2:2. A nagy mérkőzés egyik érdekes jelenete.

Száznegyvenmillió ember hallgat rendszeresen rádiót Európában

(GENF.) A Nemzetközi Rádió Unió, Genfben, minden évben összeállítja a rádióval kapcsolatos statisztikákat, melyek közül a nagyközönséget inkább a vevőkészülékekkel kapcsolatos adatok érdeklik.

Igy például kiderült a legutolsó kiadott összeállításból, hogy 1938 december 31-én Európában nem kevesebb, mint 35.130.000 rádiókészülék volt bejelentve. Ez azt jelenti, hogy kb. 140 millió ember hallgat rádiót Európában.

Az 1938 év folyamán 3.685.026 új rádióelőfizetővel szaporodott a rádiózók tábora, ami körülbelül 7.500.000 új rádiókészülék forgalombahozatalát is jelentti egyuttal.

Az európai nemzetek közül az első helyen áll Németország 11.503.019 előfizetővel és a 240 ezer szaporulattal az előző évhez képest. Ez az óriási szaporulat jórésztben az ujonnan hozzácsatolt területeknek köszönhető, mert míg Németország ilyen nagy emelkedést mutat, addig a volt Csehszlovák köztársaság rádióelőfizetőinek száma ca 300 ezerszeres esést mutat.

A második helyen szereplő Angliának csak 8.908.366 előfizetője van, az évi szaporulat csak 340 ezer, de semmiféle külső ok nem játszott szerepet a szaporulthban.

A harmadik helyen áll Franciaország 4.705.859 előfizetővel és 540 ezres szaporulattal.

A legnagyobb százalékos előfizető-emelkedést Törökország mutatja a statisztikában, ahol az utolsó évben majdnem 2 és félszeresére emelkedett a rádióelőfizetők száma.

Az előfizetők számszerinti sorrendjében 12-ik helyen helyen áll Magyarország, 15. helyen Románia és 17. helyen Jugoszlávia.

Magyarország 419.215, Románia 270 ezer, Jugoszlávia 135.169 előfizetővel szerepel a listán.

Az évi szaporulata a fenti közép-európai országoknak 36.000, 55.000, illetve 26 ezer.

Igen érdekes, hogy a rangsorban a 4., 5. és 6. helyeket kimondottan kis országok foglalják el és pedig Svédország, Belgium és Hollandia, mind a három egymilliónál felüli előfizetővel.

Hogy az aktuális eseményeknek milyen hatása van a rádióelőfizetők szaporodására, annak szép példája Finnország, melynek előfizetői 1938 január 1-től 1938 szeptember 30-ig 231 ezerről 265 ezerre növekedtek, azaz 34 ezer volt a növekedés. Mikor októberben nyilvánvaló lett, hogy a következő olimpiai játékokat Finnországban fogják megtartani, az előfizetők száma az év utolsó 3 hónapjában további 28 ezerrel szaporodott és így Finnország rádióelőfizetői egy év alatt 27 százalékkal növekedtek.

Azonban ez nem egymagában álló jelenség, mert 25 százaléknál nagyobb évi szaporulat van még Olaszországban, Romániában, Irországban, Esztor-szágban, Litvániában, Bulgáriában, Törökországban, Palesztinában és Tunisban.

A szaporulat 10 százaléknál nagyobb Franciaországban, Svédországban, Belgiumban, Lengyelországban, Norvégiában, Jugoszláviában, Litvániában, Algírban, Portugáliában, Egyiptomban, Danzigban, Marokkóban, Luxemburgban és Szíriában. 10 százaléknál kisebb a szaporulat Angliában, Hollandiában, Dániában, Svájcban, Magyarországon és Izlandban. A fenti statisztikai adatokban nem szerepel Oroszország, ennek adatait, úgy látszik, nem közlik a Nemzetközi Rádiószövetséggel, vagy pedig nem megbízhatóak és ezért nincsenek a statisztikába felvéve.

— Nők a tanácsban. Különös panasz szal és kívánsággal állt elő Mrs. E. Williams, az angliai Feltham kerületi tanácsának egyik női tagja. Azt kívánja, hogy a tanács asztala elé függönyt helyezzenek, mert ha beszédet tart, a jelenlévő férfiak nem a szavait hallgatják, hanem csinos lábait nézik.

Nagy lendülettel folyik az ország ujjaépítésének munkája

(BUCURESTI.) Ha számba vesszük azokat a kezdeményezéseket és megvalósításokat, amelyeket a román közéletben az utóbbi időben megvalósítottak — nemes szándékkal és határozott törekvéssel — örömmel kell megállapítani a gazdag eredményt. Ezt a gazdagsikeres eredményt az országvezetés új rendszere és szelleme adománnyozta az országnak. És nem szabad elfelejteni, hogy azok a fényes realitások, amelyek gazdagították a román közéletet, viszonylag rendkívül rövid idő alatt valósultak meg.

Volt idő — és ki ne emlékeznék erre vissza, amikor a közélet ujjaszervezése tekintetében sorozatos ígéretek hangzottak el és rövid idő múlva a legkisebb eredmények mutatkoztak, amelyeket a reformok kezdeményezői azaz indokoltak, a maguk egyéni érdekeik védőhelyére vonulva, hogy nem telt még el elegendő idő annak bebizonyítására, milyen értékes eredményeket hozhatnak a részükről életbeléptetett reformok. Nem az idő rövidsége tette lehetetlenné a reformok kedvező eredményeinek megnyilvánulását, hanem az a mély alapvető ellentét, mely az egymást gyors ütemben felváltó politikai rendszerek és azok képviselői között volt.

Az országvezetés új rendszere és szelleme azonban visszaállította az álláspontokat, a felfogásokat azonosságát, megszilárdította a nemzeti szolidaritást, az ország magasztos eszméi és célkitűzései iránt s ez a nemzeti együttérzés adta meg mindig a legbiztosabb alapját az ország ellenálló képességének.

Az a mély bölcsesség, amellyel II. Károly király Öfelsége felismerte or-

szága népének természetes kívánságait, szükségleteit és amelyeket rövid idő alatt megvalósított Románia részére — szilárd, alapvető törvényt adott az új alkotmánytörvényben, amely az őt megillető polcra helyezi a munka értékét és az erkölcsi sikert. Az új alkotmánytörvényből új, friss, felüdítő közszellem fakad. Gyakorlati tartalommal telt meg így az a jelszó: Király és Nemzet, Hit és Munka.

E jelszó alatt az összes lelkek, amelyek eddig az ugynevezett különböző politikai szervezetekben töredékekre bomlottak fel, szétbontathatlan egységbe tömörültek, annak a közös eszmének a szolgálatában, amely a Nemzeti Ujjászületés Frontjában kelt életre és amely politikai szervezetet a jelenlegi kormány létesítette az ország egyetemes lakosságának legteljesebb megelégedésére. Ettől a közszellemtől áthatottan, Románia rövid idő alatt a sorozatos megvalósításokat érthette el. Megszűnt az egyéni érdekek szolgálata, minden téren a köz szempontja dominál és jelenleg a legfontosabb teendő a hadseregnek bármily áldozattal való megerősítése.

A kormány összes minisztériumai, akik a Nemzeti Ujjászületés Frontjának is vezetői, mélységesen átértékelték ennek szükségességét és a maguk tehetsége és ereje szerint minden áldozatot meghoztak és meghoznak a magasztos célkitűzések megvalósítása érdekében. Ennek köszönhető, hogy a román nemzeti munka az ujjászületés terén a legértékesebb eredményeket tünteti fel már most is és a legelső lépésekben irányban haladt előre, nagy lendülettel az ország ujjaépítésének nagy munkája.

Harminchárom év alatt 41 kilométerről 755 kilométerre emelkedett a repülőgépek óránkénti gyorsasága

(LONDON.) A repülés fejlődése az utóbbi évtizedek során a csodálatos eredményeket tünteti fel, amíg 33 évvel ezelőtt a repülőgép átlagos óránkénti sebessége 41 kilométert tett ki, addig most óránkénti 755 kilométer. Ez pedig másodpercenként mintegy 200 méternek felel meg. Az első abszolút gyorsasági rekordot, olyant, amelyet hosszú időnkig megközelíthetetlennek hittek, Angello olasz főhadnagy állította fel egy víziprepülőgéppel, amely 1934 október 23-án 709 kilométer és 209 méter óránkénti sebességet ért el. Az idén márciusban Hans Dieterle kapitány azonban ezt a legyőzhetetlenné hitt rekordot is túlszárnyalta egy Heinkel H. F. 112. N. típusú és Daimler-Benz D. 601. motorral ellátott géppel. Dieterle óránként 746 kilométert és 660

métert tett meg. Áprilisban pedig Fritz Wendel német pilóta még ezt a rekordot is túlszárnyalta egy Messerschmidt M. E. fajta Mercedes-Benz motorral ellátott repülőgéppel. Fritz Wendel szinte elképzelhetetlennek hitt, óránkénti 755 kilométeres és 110 méteres sebességet ért el és esze rínt „ő ma a világ leggyorsabb embere.” A szenzációs teljesítménnyel kapcsolatosan Göring marsall Wendelt repülőkapitánnyá nevezte ki.

Ezzel kapcsolatosan nem érdektelen röviden összefoglalni, hogyan fejlődött a repülőgépek sebessége 1906-tól napjainkig. Ime az óránkénti rézletezés: 1906 Santos Dumont Brazília 41.292 km. óránként. 1907. Henry Farman Franciaország 52.700 km., 1909. Bleriot Franciaország 76.955 km., 1910. Leblanc

Tartson lépést a korrall...

RUHÁIT FESTESSE ES TISZTITTASSA!
A MODERN VEGYESZETTEL DOLGOZÓ

CZINK-GYÁRBAN

Betegsegélyzői-bélyegek

valamint posta-, drogeria, okmányturisztikai, számla és aviatia bélyegek is a legnagyobb címletekben is állandóan kaphatók a

Str. Regele Ferdinand 59, Dohánytőzsdében

(Régi betegsegélyzővel szemből)

Franciaország 109.756 km., 1911. Nieuport Franciaország 133.136 km., 1912. Vedrines Franciaország 174.100 km., 1913. M. Prevort Franciaország 203.100 km., 1920. Sadi Lecoigne Franciaország 313.043 km., 1921. Sadi-Lecoigne Franciaország 330.475 km., 1922. B. G. Mitchell Egyesült Államok 358.836 km., 1923. Sadi-Lecoigne Franciaország 375 km., 123. Williams Egyesült Államok 429.025 km., 1924. Bonnet Franciaország 448.171 km., 1927. Bernardi Olaszország (víziprepülőgép) 479.290 km., 1928. Bernardi Olaszország (víziprepülőgép) 512.776 km., 1929. Orlebar Anglia (víziprepülőgép) 575.700 km., 1931. Staunforth Anglia (víziprepülőgép) 655 km., 1933. Angello Olaszország (víziprepülőgép) 682.078 km., 1934. Angello Olaszország (víziprepülőgép) 709.209 km., 1939. Dieterle Németország 746.660 km., 1939. Wendel Németország 755.110 km.

És még mindig vannak szakemberek, akik azt állítják, hogy a repülőgépek sebességét még jelentősen lehet fokozni. Egyesek már arról beszélnek, hogy el lehet így érni az óránkénti ezer kilométeres sebességet is. Ime, hogyan valósulnak a legmerészebb elképzelések.

— A mai állat. Gaston Rageot írja a „Temps”-ban, ilyen című cikkében: „A természettudományt nem kevésbé regényesítik mostanában, mint a történelmet; a legkitünőbb állat írók korunk legkitünőbb írói közé tartoznak. Az állat e megértése aránylag új szerzemény, nemcsak az irodalomban, hanem az életben is. Az emberiség mintha annál testvéribb érzéssel fordulna a többrendű testvérei felé, minél messzebbre kerül tőlük... Igaz, hogy Homeros nagyon szépen beszélt Odysseus kutyájáról — de hát ez csak irodalom volt; középkori regényeink is színre vitték a rókát és társaságát — de hát ez allegória volt; Lafontaine nagyszerűen beszéltette az erdő és a mező lakóit, — de hát ez komédia és morálizálás volt. Corneille, Molière, Racine, La Bruyère, Mme. de Sévigné szeme az emberre volt függesztve s valójában nem is látták a természetet, amelyet a cartesianus mechanizmus nyomott.”

— Diploma és élet. Az amerikai belügyminisztérium kebelében működő nevelésügyi hivatal beszámolója szerint azok a diplomás amerikaiak, akik az utóbbi nyolc év alatt fejezték be az egyetemi tanulmányait átlagosan 2383 dollárt kérésnek évenként. Ez amerikai megítélés szerint elég gyenge kereset; úgy tartják, hogy az ilyen keresetű emberek élete meglehetősen szürke mederben folyik. A fiatal diplomások nagyrésze nő, egy gyermek atyja, valamelyik nagyváros közelében lakik, havi házbére átlagosan 38 dollár. A statisztikai kimutatás 41.000 diplomás férfi életére terjedt ki. A vizsgálat egyben megállapította a következőket is: A legjobban jövedelmező, egyetemi tanulmányokat követelő szakma a fogorvosoké, ezeknek átlagos évi jövedelme 3300 dollár. A legrosszabbul jövedelmező diplomás pályája az újságírói, itt az átlagos jövedelem 1875 dollár.

— A császár ruhái. Nem mindennapi kiállítás nyílt meg Londonban. Kínai császárok ötven diszruháját mutatja be, a Ming-dinasztiától 1902-ig. A csodálatos császári diszruhákat nagy művészek készítették és némelyiken husz esztendeig is dolgoztak. Amint a kínai követ a kiállítás megnyitását elmondta, a ruha lényege, szerepet játszott a kínai kultúrában. A császárok minden hivatalos és ünnepi alkalomra más-más diszruhát öltöttek.